

OD 1/1/2014 nabyl účinnost zákon č. 89/2012 sb., občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích č.90/2012 sb., zákon o nabytí nemovitých věcí a zákon č. 304/2013 sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Zákon o statusu veřejné prospěšnosti nebyl schválen.

Nahradil stávající občanský zákoník, zákon o rodině, zákon o sdružování občanů, zákon o nadacích a nadačních fondech, zákon o nájmu a podnájmu nebytových prostor, zákon o vlastnictví bytů, atd.

Přechodná ustanovení budou upravovat právní vztahy, které vznikly před účinností NOZ.

Obecným rysem NOZ je, že zastřešuje obchodní i občanský zákoník a některé další zákony. Při uzavírání obchodních vztahů odpadá odkaz a vůle stran, zda budou postupovat dle občanského nebo obchodního zákoníku. Obsahuje mj. **kompletní úpravu závazkového práva**. Je méně formální, větší důraz na skutečný projev vůle. U NEZISKOVEK NESPOLÉHÁ NA SAMOSTATNÉ ZÁKONY, JAK TOMU BYLO DOPOSUD. Staré smlouvy jedou podle staré právní úpravy, nutno se dodatkem podřídit novému právnímu stavu.

Veřejná prospěšnost-§146 NOZ

Veřejně prospěšná je PO, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování PO mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejné prospěšnému účelu.

Neziskovost nadále nesouvisí s právní subjektivitou, podstatný je výkon činnosti, která naplňuje podmínky veřejné prospěšnosti §146 a násl. NOZ. ZDP přestal sloužit v obecné rovině pro získání přehledu NO. Veřejně prospěšný poplatník je ten, který v souladu se zakladatelskými listinami jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním §18a ZDP (změna poplatníka, který není založen za účelem podnikání, na veřejně prospěšného poplatníka) - vazba na status veřejné prospěšnosti definovaný NZO).

1. NOVÉ PRÁVNÍ FORMY NO PO REKODIFIKACI SOUKROMÉHO PRÁVA:

1. **KORPORACE**-založena na *lidech*. **Patří tam SPOLKY** (§214 a násl.NOZ) - soukromý nebo veřejný zájem, nebo kombinace, můžou mít kromě hlavní i vedlejší činnost (v rámci této můžou i podnikat), ale zisk musí použít na podporu spolku. Dále tam patří církve, politické strany, profesní komory, příspěvkové organizace.
2. **FUNDACE**-ošetřují *majetek* a přerozdělují jej dle zákona jiným. Patří tam **NADACE** (§306 a násl.NOZ); **NADAČNÍ FONDY** (§394 a násl.NOZ). Nadace nově můžou podnikat na podporu své hlavní činnosti. Pro překročení nadačního kapitálu nebo obratu v uplynulém účetním období 10 x než je min zákonná hodnota (500 tis)-audit! Nadace se může transformovat na nadační fond, který nemá stanovenou min hodnotu vkladu, nemá nadační listinu a kapitál a nepočítá se s jeho dlouhodobou existencí. Nadační fond se může transformovat do nadací.
3. **ÚSTAVY** (§402 a násl.NOZ)-*kombinace lidského a majetkového principu* (majetkové vklady). Nemají členy, ale zaměstnance. Jako vedlejší činnost můžou provozovat podnikatelskou činnost, ale zisk se musí použít pro ústav. Můžou zakládat obchodní společnosti. Nad 10 mil. CZK obratu je nutný audit. Ústav vyhotovuje výroční zprávu, pokud zakladatelská listina neurčí jinak.

SOUČASNOST u NO:

1. **Do 31/12/2013** mohly obč.sdružení založit o.p.s. (služby veřejnosti za úplatu) a aktivity členské základy ponechat ve sdružení. Bude zachována „historie“.
2. **Od 1/1/2014: obč.sdružení** se stávají **spolkem**, nebo se transformují na **ústavy**, a nebo se transformují na **sociální družstvo** -§758 a násl.NOZ (vyvíjení obecně prospěšné činnosti za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti; členem budou zaměstnanci družstva, dobrovolníci a osoby, kterým je poskytována služba družstva; nemohou podnikat, ale zisk se může přerozdělovat mezi členy).
3. **Od 1/1/2014: nadace a nadační fondy**- jejich právní subjektivita se nemění.
4. **Od 1/1/2014: obecně prospěšné společnosti**-nadále budou pouze ty o.p.s., které vznikly do 31/12/2013; po 1/1/2014 nelze o.p.s. zakládat (k obecně prospěšným službám bude možné založit **ústavy, nadace, nadační fond**).
5. **Od 1/1/2014 se organizační jednotky** s právní subjektivitou automaticky změny na **pobočné spolky**.

Všechny PO budou od účinnosti NOZ ve veřejných rejstřících, dle zákona 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících.

Rejstříky: spolkové, nadační, ústavů, obecně prospěšných společností. Povedou je rejstříkové soudy. Princip materiální publicity chrání osoby, které jednají s *důvěrou* v údaje v rejstříku.

NO nemusí v první řadě dělat nic-státní orgány, kde jsou doposud vedeny rejstříky, předají soudům obsah svých databází automaticky. Ale všechny osoby zapisované do veřejných rejstříků jsou povinny zkontrolovat, jestli tam jsou zákonem stanovené údaje (do 30/6/2014, jenom spolky na to mají 3 roky).

Příklady

1. PŘÍKLAD NA OBČANSKÉ SDRUŽENÍ:

Zrušuje se z.č.83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Do 31/12/2013 mohou obč.sdružení založit o.p.s. a aktivity členské základy mohou ponechat ve sdružení.

Od 1/1/2014: obč.sdružení se stávají spolkem, nebo se transformují na ústavy, a nebo se transformují na sociální družstvo.

TRANSFORMACE se řídí obecným postupem o přeměnách PO v NOZ (§174 a násl.).

Povinnosti do 3 let od dne nabytí účinnosti NOZ:

- upravit stanovy a předat k založení do Sbírky listin příslušnému rejstříkovému soudu
- doplnit zapisované skutečnosti do veřejného rejstříku

Povinnosti do 2 let od dne nabytí účinnosti NOZ:

-musí se uvést název dotčené PO do souladu s požadavky NOZ (spolek, zapsaný spolek, z.s., až na výjimky s důležitých důvodů).

2. PŘÍKLAD NA ORG. S MEZINÁRODNÍM PRVKEM:

Zrušuje se z.č.83/1990 Sb., o sdružování občanů a z.č.116/1985 Sb., o podmínkách činnosti org. s mezinárodním prvkem. Nová zákonná úprava sdružovacího práva se tak týká: občanských sdružení a jejich organizačních jednotek, odborových organizací a organizací zaměstnavatelů a jejich organizačních jednotek, mezinárodních nevládních organizací a jejich organizačních jednotek se sídlem v ČR a zvláštních organizací pro zastoupení zájmů ČR v mezinárodních nevládních organizacích. Tyto subjekty byly vedené u Ministerstva vnitra. Tyto evidence se od 1/1/2014 považují za **spolkový rejstřík**, vedený rejstříkovými soudy, na které přechází agenda z Ministerstva vnitra.

Právní postavení a povinnosti dotčených PO: Ministerstvo vnitra předá do 31/1/2014 v elektronické podobě údaje o jmenovaných PO a do 31/3/2014 předá příslušným rejstříkovým soudům spisy jmenovaných PO. Mezinárodní nevládní organizace založené dle z.116/85 se považují PO, které zřídili v ČR **zahraniční pobočný spolek** podle NOZ(§ 126, odst.1 z.č. 304/2013Sb.). Na zahraniční pobočný

spolek se použijí ustanovení NOZ o pobočném spolku. Mezinárodní nevládní organizace a zvláštní organizace pro zastoupení zájmů ČR v mezinárodních nevládních organizacích, které byly zřízeny nebo kterým bylo povoleno vyvíjet činnost v ČR nebo kterým bylo povoleno mít sídlo v ČR podle zákona č.116/85 Sb. se považují za **spolky** podle NOZ (§ 126, odst.2 z.č. 304/2013Sb.).

3. PŘÍKLAD NA NADACE A NADAČNÍ FOND:

Zákon o nadacích a nadačních fondech se ruší. Právní úprava teoreticky umožňuje změnu nadace na nadační fond.

Povinnosti do 6 měsíců od dne nabytí účinnosti NOZ:

- doplnit zapisované skutečnosti do veřejného rejstříku

Povinnosti do 2 let od dne nabytí účinnosti NOZ:

- musí se uvést název dotčené PO do souladu s požadavky NOZ

- zakladatel může upravit zakládací listinu

Povinnosti do 3 let od dne nabytí účinnosti NOZ:

-doplnit zakládací listinu a předat k založení do Sbírký listin příslušnému rejstříkovému soudu

4. PŘÍKLAD NA O.P.S:

Od 1/1/2014: obecně prospěšné společnosti-nadále budou pouze ty o.p.s., které vznikly do 31/12/2013; po 1/1/2014 nelze o.p.s. zakládat. O.p.s. se nadále řídí zák.o obecně prospěšné společnosti. K obecně prospěšným službám bude možné založit ústav, nadaci nebo nadační fond dle §174 a násl. NOZ.

Povinnosti do 6 měsíců od dne nabytí účinnosti NOZ:

- doplnit zapisované skutečnosti do veřejného rejstříku

5. PŘÍKLAD NA ZÁJMOVÁ SDRUŽENÍ PO (dále jen ZSPO):

ZSPO byla zakládána podle §20 starého obč.z. NOZ vlastní úpravu ZSPO nemá, proto po lednu 2014 nebudou nová ZSPO zakládána. Existující ZSPO se řídí dosavadními právními předpisy. Budou se moci transformovat na spolek.

Povinnosti do 3 let od dne nabytí účinnosti NOZ:

Poté, co krajské úřady předají údaje o ZSPO soudům (mají na to 1 měsíc), ZSPO musí do 3 let doplnit do spolkového rejstříku všechny údaje a listiny stanovené rejstříkovým zákonem.

Údaje a dokumenty, které se týkají dobrovolných svazků obcí, se stávají součástí rejstříku svazku obcí, vedeného u krajského úřadu.

6. PŘÍKLAD NA CIRKEVNÍ PO:

Zákon o církvích a náboženských společnostech č.3/2002 Sb. zůstává v platnosti a účinnosti. NOZ se jich dotkne v částech upravující obecné otázky PO a taky v dalších částech. Jejich rejstřík bude i nadále vést Ministerstvo kultury.